

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Bejenaru Iurie, Craiu Nicolae,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de către avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate – Buțurcă Eugenia și de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui,

Gontea Oleg xxxx, născut la xxxxx,
domiciliat în xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 11.07.2018 – 03.07.2020;

Instanța de apel: 27.07.2020- 20.10.2020;

Instanța de recurs: 29.12.2020 – 13.09.2021.

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 03 iulie 2020 Gontea Oleg a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) lit. b) Cod penal și stabilită pedeapsa potrivit acestei Legi, sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 4 (patru) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă a succesorului părții vătămate Buțurcă Eugenia și s-a încasat din contul lui Gontea Oleg în folosul lui Buțurcă Eugenia suma de 63 586 (șaizeci și trei mii cinci sute optzeci și șase), 15 lei

A fost admisă integral acțiunea civilă a succesorului părții vătămate Buțurcă Eugenia cu privire la încasarea prejudiciului moral și s-a încasat de la Gontea Oleg în folosul lui Buțurcă Eugenia suma de 500 000 (cinci sute mii),00 lei.

A fost respinsă cererea procurorului de încasare a cheltuielilor judiciare în mărime de 3668 (trei mii șase sute șaizeci și opt) lei, ca fiind neîntemeiată.

A fost respinsă cererea Întreprinderii cooperatiste de alimentație publică „COOPALIMENTARA” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova MOLDCOOP, privind încasarea sumei de 106850 (una sută șase mii opt sute cinci zeci),00 lei, din contul lui Gontea Oleg sau a statului, ca fiind neîntemeiată.

A fost soluționată soarta copurilor delictelor.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată în sensul enunțat, prima instanță a constatat că, Gontea Oleg, la data de 31.07.2017, aproximativ în jurul orei 21.50, conducând automobilul de model „Nissan Tiida” cu n/î xxxxx, pe traseul M5 Odessa-Brest, în regiunea km.229+300m., nu a manifestat prudență sporită, în rezultat la ce a tamponat din spate moto blocul care avea cuplat remorca cu n/î xxxxx, la ghidajul căruia se afla cet. Ustica Dumitru și care se deplasa pe traseu în direcția mun. Chișinău.

În rezultatul impactului, automobilul de model „Nissan Tiida” s-a inversat, iar moto blocul a fost aruncat pe acostament, în rezultat la ce lui Ustica Dumitru i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: traumă cranio-cerebrală deschisă, cu otoragie pe stânga, plagă contuză a capului, hemoragii în țesuturi moi pericraniene, fractura oaselor bazei craniului, hemotom subdural emisfera dreaptă (70 cm³) hemoragii subarahnoidiene emisfera dreaptă, hemoragii intra-cerebrale, dilacerare și rămolire cerebrală, care a fost produsă intra-vital. Ulterior, cet. Ustica Dumitru a fost transportat la Spitalul raional Strășeni, unde s-a aflat sub grijă medicală pînă la data de 09.08.2017 orele 09.00, cînd ultimul a decedat, iar conform raportului de expertiză judiciară nr.117/D1536 din 27.10.2017 leziunile depistate la acesta sunt în legătură cauzală directă cu survenirea morții, și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală gravă.

Astfel, conducătorul mijlocului de transport Gontea Oleg grav a încălcat prevederile pct. 45 alin.(1), (2) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede că: „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii, situația rutieră, iar în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducere, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”. Încălcările Regulamentului Circulației Rutiere comise de conducătorul auto Gontea Oleg se află în legătură cauzală cu urmările survenite.

Acțiunile lui Gontea Oleg au fost încadrate în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: „încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care

conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat decesul unei persoane”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Procurorul în Procuratura raionului Strășeni, Camerzan Eduard a depus apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care a dispune încasarea de la Gontea Oleg, a cheltuielilor de judecată în sumă de 3 668 lei (3348 lei, cheltuieli pentru constatarea medico-legală nr. 1536 din 25.10.2017 și 320 lei, cheltuieli pentru expertiza judiciară nr. 117D/1536 din 27.10.2017), în rest sentința să fie menținută fără modificări.

În motivarea apelului procurorul a invocat că:

- la solicitarea încasării cheltuielilor judiciare s-a ținut cont de faptul că în procesul de examinare a cauzei, organul de urmărire penală pentru a stabili toate circumstanțele producerii faptei sesizate, a achitat în avans din contul statului și dispus efectuarea examenelor medicale în vederea stabilirii existenței, caracterul și gradul leziunilor corporale depistate la victimă, de altfel obligatoriu de constatat anume astfel, reieșind din prevederile dispoziției art. 97 pct.2) din Codul de procedură penală, constatări care s-au materializat prin emiterea rapoartelor de expertiză judiciară medico-legală, iar executorul a indicat costul investigațiilor științifice efectuate. Invocă că anume concluziile formulate în rapoartele de expertiză au ajutat organul de urmărire penală să stabilească existența infracțiunii, gradul gravității vătămarilor, calificarea corectă a acțiunilor inculpatului și implicit pronunțarea unei sentințe motivate privind vinovăția persoanei;

- consideră că instanța de judecată eronat a interpretat prevederile Codului de procedură penală, incorect a aplicat regula privind concursul dintre normele generale și speciale și de altfel neîntemeiat în coraport cu prevederile legale din alte legi organice;

- în motivarea respingerii solicitării acuzării de a-l obliga pe condamnat la plata cheltuielilor judiciare, instanța de fond a reținut ca normă de bază prevederile art.75 alin.(3) din Legea nr.68 din 14.04.2016 „cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” motivând că „în cauzele penale cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat”, dispoziție care în opinia acuzării este aplicabilă la faza de urmărire penală când sunt derulate cercetările și sunt necesare a se recurge la procedeele procesuale care ar duce spre realizarea scopului procesului penal, într-adevăr, aceste cheltuieli la acea etapă sunt suportate de ordonator însă ele sunt doar avansate către executor pentru a petrece examinările necesare, însă odată ajunși la finele examinării cauzei în instanță, fiind constatată vinovăția

persoanei din cauza cui au fost pornite toate aceste proceduri, având statutul procesual de condamnat, instanța urma să rețină corespunzător dispozițiile art.229 alin.(1) din Codul de procedură penală „cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat”;

- reieșind din constatările Curții Constituționale făcute în hotărârea nr.1 din 22.01.2008 „privind controlul constituționalității art.2 alin.(1) și alin.(4) din Codul de procedură penală”, înalta curte a statuat că „Codul de procedură penală determină ordinea procesuală, limitele și modalitățile activității organelor judiciare pe teritoriul Republicii, fiind o lege organică, din punct de vedere al dispozițiilor constituționale generale statuate de art.72, însă ca lege specială, după regulile generale ale dreptului, indiferent de data adoptării, el dobândește superioritate față de alte legi organice după principiul *lex specialis derogat generali*”;

- consider că instanța incorect a reținut prevederile dintr-o lege organică (prevedere generală) net inferioară Codului de procedură penală (prevedere specială), pentru a se expune cu privire la respingerea solicitării acuzării de a-l obliga pe condamnat la plata cheltuielilor. La judecarea cauzelor penale, sentințele se adoptă potrivit regulilor prevăzute în art.392-396 din Codul de procedură penală, cu soluționarea chestiunilor menționate în art.385-388 din Codul de procedură penală, și anume, instanța urma să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare conform prevederilor art.385 alin.(1) pct. 14) al aceleiași norme cu motivarea cheltuielilor dispuse a fi încasate și/sau respinse;

- lecturând dispozitivul sentinței de condamnare, instanța doar a respins solicitarea acuzatorului de stat de a încasa de la inculpat cheltuielile suportate și nu a obligat pe nimeni la plata acestor cheltuieli, nefiind clar cine urmează să le restituie statului, atât timp cât nu au fost trecute în contul statului și a fost respinsă solicitarea de a fi încasate de la condamnat, în astfel de circumstanțe constată că instanța de judecată a lăsat fără soluționare chestiunea prevăzută la art.385 alin.(1) pct. 14 din Codul de procedură penală „cine și în ce proporții trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare”, chestiune care trebuia să fie soluționată la adoptarea sentinței;

- efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul fiind fapta sa infracțională, deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat. Stabilindu-se vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii, acestuia îi revenea

obligăția de a plăti statului toate cheltuielile avansate de la începerea urmăririi penale și până la punerea în executare a hotărârii de condamnare;

- prima instanță respingând solicitarea acuzării de a obliga pe inculpat la plata cheltuielilor avansate, nu a stabilit că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a inculpatului;

- cu referire la aplicabilitatea normelor din Codul de procedură penală pentru a decide în sarcina cui se pune plata cheltuielilor judiciare la care a făcut trimitere și instanța de fond, legea procesual penală reglementează acest aspect în art.142-144 (norme generale), art.227- 229 (norme speciale) și este clar care norme procesuale sunt aplicabile în cazul unui concurs dintre normele generale și cele speciale, or, dispozițiile art.228 alin.(3) în coraport cu art. 229 alin.(2) din Codul de procedură penală, sunt prevederi speciale și urmau a fi reținute de instanța de judecată la pronunțarea sentinței de condamnare a persoanei.

3.2 Avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Oleg Gontea, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei penale și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gontea Oleg să fie achitat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În motivarea apelului avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Oleg Gontea a invocat că:

- prima instanță nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de instanță, învinuirea adusă inculpatului și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii nemotivate;

- pe tot parcursul cercetării judecătorești, s-a vociferat faptul că din partea reprezentantului succesorului părții vătămate, acuzatorului de stat și într-un final plagiare de judecător, încălcarea gravă a prevederilor Regulamentului circulației rutiere de către Gontea Oleg, cu comiterea intenționată și gravă a următoarelor circumstanțe relevante speței deferite instanței de apel: - avea dreptul decedatul Ustica Dumitru, fiind la ghidajul motocultorului cu remorcă, să se deplaseze/să se afle pe traseul indicat, ținând cont de faptul că conform Anexei nr. 1 la Hotărârea de Guvern nr. 1468 din 30.12.2016, drumul pe care se deplasa decedatul, face parte din Drumuri expres, fiind identificat prin M5 - Frontiera cu Ucraina - Criva - Bălți – Chișinău – Tiraspol – Frontiera cu Ucraina;

- Drumuri expres, reprezintă drumuri cu două sau mai multe benzi de circulație, la care accesul este posibil doar prin noduri rutiere denivelate sau intersecții reglementate și pe care oprirea și staționarea mijloacelor de transport pe partea carosabilă (părțile carosabile) sânt interzise (art. 2 alin. (3) pct. 2 lit. b) din Legea nr. 509-XIII din 22.06.1995);

- de ce în acțiunile decedatului nu s-a reținut nici o încălcare a Regulamentului Circulației Rutiere, devreme ce conform pct. 109 din actul normativ, s-a instituit anumite reguli cu caracter imperativ pentru circulația motocultoarelor cu remorcă și anume: 1) conducătorii de biciclete, ciclomotoare, motocultoare cu remorcă, vehicule cu tracțiune animală, călăreții trebuie să circule pe drumul public numai într-un singur rând, menținând în timpul deplasării, în raport cu marginea din dreapta a carosabilului, un interval nu mai mare de 1 m, fiind îmbrăcați în vestă de protecție-avertizare fluorescent-reflectorizantă; 3¹) pentru a fi admise în traficul rutier, motocultoarele cu remorcă trebuie să întrunească următoarele condiții: a) motocultorul cu remorcă trebuie să fie echipat cu frână la remorcă; b) motocultorul cu remorcă poate fi echipat în față cu cel puțin un far cu lumină de întâlnire și cu două semnalizatoare de direcție; c) remorca motocultorul trebuie să fie dotată în față cu doi catadiopri de culoare albă, lateral cu doi catadiopri de culoare portocalie, iar în spate cu doi catadiopri triunghiulari de culoare roșie; d) lățimea maximală a remorcii motocultorului nu va depăși 1,8 m. 4) Conducătorilor de biciclete și ciclomotoare li se interzice: e) să transporte încărcături care, prin volumul, lungimea sau masa lor, stânenesc conducerea bicicletei (ciclomotorului) sau pericliteză circulația altor participanți la trafic; h) să conducă bicicleta sau ciclomotorul fiind în stare de ebrietate; 5) conducătorului motocultorului cu remorcă i se interzice: a) să circule pe drumuri modernizat, în cazul în care direcția de deplasare există un drum rudimentar; b) să transporte obiecte care depășesc lungimea, lățimea și înălțimea remorcii (respectiv lungimea - 0,5 m, lățimea - 0,4 m, iar înălțimea - 1,5 m de la suprafața platformei remorcii); d) să conducă în stare de ebrietate; e) să conducă dacă dispozitivele de comandă sânt defectate; f) să circule pe timp de noapte și în condiții de vizibilitate redusă dacă motocultorul cu remorcă nu este utilat cu far; - decedatul Ustica Dumitru în noaptea accidentului, se afla la volanul/ ghidajul motocultorului pe banda de deplasare spre direcția Chișinău, (în direcția dată fiind o singură bandă, iar pe sensul opus fiind două benzi), având ca bagaj 12 pari/stâlpi de vie cu dimensiunea de 2.40, în raport cu remorca acestuia care avea 1.60 m, încărcătură care depășea dimensiunile remorcii, astfel marginea/bordul nefiind cuplat la remorcă, aflându-se sun parii nominalizați; - neavând nici un element optic atașat/dotat în acest sens, nici un dispozitiv de iluminare, fiind apreciat critic, faptul că motocultorul era dotat cu lumină în față și elemente optice în spate, devreme ce procesul verbal de examinare a motocultorului până la restituirea familiei decedatului nu a fost examinat, iar procesul verbal de examinare a motocultorului cu remorcă din 21.05.2018 efectuat la mai bine de 10 luni de

la accident, nu poate fi reținut ca probă, de vreme ce, a fost examinat motocultorul reparat integral; or, martorul Ustica Gheorghe a declarat în cadrul cercetării judecătorești „după câteva zile de la accident, el era în ogradă, era cu tot cu remorcă, era distrus absolut; pe la mijlocul primăverii eu l-am reparat și moto blocul și remorca, acolo nu era nimic întreg, eu l-am reparat integral; în primăvară, după ce am reparat moto blocul a fost fotografiat de către doamna ofițer”;

- sectorul/porțiunea de drum unde s-a întâmplat tamponarea, se mărginește pe partea dreaptă cu acostament pe toată lungimea de drum, care are o lățime de 3,4 metri. În acest sens având în vedere că decedatul Ustica Dumitru se deplasa pe timp de noapte, având ca baraj stâlpii indicați mai sus, care a fost necesitatea deplasării pe carosabil și anume - banda de circulație cu direcția de deplasare mun. Chișinău, o singură bandă (cunoscând cu certitudine fluxul de autoturisme, și riscul major de comitere a accidentelor rutiere, de vreme ce este locuitor s. Codreanca, circula des prin regiunea respectivă, deoarece avea viță de vie în grija acestuia), or, manifestând prudență, avea posibilitatea totală să se deplaseze pe acostament, întru evitarea incidentului ce avut loc;

- după comiterea accidentului rutier, la acordarea primului ajutor decedatului Ustica Dumitru, de la acesta mirosea a alcool, fapt declarat de martorii Gontea Nelea, Botezatu Anatolie și Popa Vasile, în privința ultimului instanța intenționat a omis să indice în sentință, necătând la faptul că acesta la etapa audierii în cadrul cercetării judecătorești, cu lux de detaliu a povestit circumstanțele cunoscute, cât și faptul mirosului de alcool de la decedat;

- Raportul de constatare nr. 1536 din 25.10.2017, în partea descriptivă la capitolul examinări și constatări, Conform procesului verbal nr. 5081 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, din 01.08.2017 - s-a colectat sânge la alcool, rezultatul lipsește. Susține că aceeași situație este reținută și în Raportul de expertiză judiciară nr. 117D/1536 din 27.10.2017, capitolul concluzii, pct. 4. Conform procesului verbal nr. 5081 al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 01.08.2017 - s-a colectat sânge la alcool, rezultatul lipsește. Luând în considerație că cet. Ustica D. s-a aflat în staționar 8 zile, necesitate de prelevare a sângelui pentru depistarea alcoolului, substanțelor toxice, narcotice sau stupefiante nu a fost, lipsă care în mod fraudulos a fost trecută cu vederea, de către organul de urmărire penală;

- de la data comiterii accidentului rutier 31 iulie 2017, și până la transmiterea cauzei penale instanței de judecată, autoturismul de model Nissan Tiida cu n/î xxxx, la volanul căruia se afla Gontea Oleg, nu a

constituit obiect de examinare, analiză, inspectare, pentru a stabili ce deteriorări are și care este adâncimea deteriorărilor, întru elucidarea faptului care a fost viteza de deplasare a autoturismului reieșind din deteriorările acestuia; care a fost locul tamponării, starea tehnică a sistemului de dirijare și frânare, stabilirea faptului dacă Gontea Oleg a avut posibilitatea tehnică de evitare a tamponării prin efectuarea manevrei de virare, când a apărut în câmpul de vizibilitate a conducătorului Gontea Oleg a motocultorului, și dacă primul a putut evita tamponarea prin frânare, care este viteza regulamentară pentru acea porțiune de drum, circumstanțe care aveau o importanță majoră, și care se impunea organului de urmărire penală, pentru a fi elucidate, întru respectarea prevederilor Codului de procedură penală;

- inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu a fost săvârșită de către acesta, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și instanța a pronunțat o hotărâre ilegală de condamnare, faptei imputate i s-a dat o încadrare juridică greșită (acțiunile inculpatului nefondat au fost încadrate în norma penală);

- condamnarea lui Gontea Oleg nu are la bază probe directe ce ar confirma săvârșirea de către acesta a infracțiunii imputate, ci se bazează doar pe declarații confuze și simple presupuneri;

- la examinarea speței, prima instanță a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, manifestat prin limitarea arbitrară a dreptului la apărare efectivă, limitarea accesului la un „tribunal”, prin lăsarea fără examinare a argumentelor juridice și factuale ale părții apărării, încălcarea principiului imparțialității, precum și a principiului contradictorialității procesului penal, prin ce a încălcat prevederile art. 6§3, lit. c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 7 alin. (1), art. 8 alin. (2), art. 17 alin. (2), art. 19 alin. (1), art. 24 alin. (2), art. 26 alin. (3) CPP;

- contrar prevederilor art. 100-101 Cod de procedură penală, instanța nu a apreciat probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar totodată din punct de vedere al coroborării lor, deoarece unele probe n-au fost apreciate obiectiv - în speță declarațiile martorului Gontea Nelea, Botezatu Anatolie, Popa Vasile și n-au fost înlăturate contradicțiile;

- prima instanță a dat o apreciere critică exclusiv a declarațiilor inculpatului și poziției părții apărării, deși anume ele sunt coerente și consecvente, comparativ cu declarațiile succesului părții vătămate, Buțurcă Eugenia, Bîtcă Parascovia, Budeci Serghei martorul de bază al acuzării, care precum că a fost la fața locului și a văzut rezultatul accidentului rutier, care au făcut declarații contradictorii și confuze;

- cu referire la martorul Budeci Serghei (audiat la etapa urmăririi penale, la data de 21.05.2018, la 10 luni de la comiterea accidentului), partea apărării notează, discrepanța statuată în conținutul declarațiilor data la etapa audierii de instanța de judecată, fiind îndreptate întru denaturarea intenționată a adevărului, or din depozițiile acestuia se stabilește că, „la data de 31 iulie 2017, venea de la lucru de la Axedum (Grătiești), undeva orele 19:00 s-a pornit, până la cotirea la dreapta spre Lupa Recea, undeva la 30-40 metri a văzut accidentul, timpul de deplasare de la Axedum și până la cotire a durat 35-40 minute, era orele 20.00 când s-a întors din sat, iar când s-a întors era prezentă și poliția și salvarea”. Dacă ar reține veridicitatea celor declarate, căcând un calcul de timp, s-ar primi că în jurul orelor 20.00, accidentul a avut loc, iar în continuarea rațiunii enunțate, s-ar primi că de la orele 20.00 și până la 21.48, primul sunet care a fost efectuat serviciului 903, Gontea Oleg, și cu pasagerii care erau în mașină Gontea Nelea și Botezatu Anatol, au stat și au privit la decedat, ceea ce este absurd de tot, or la întrebarea părții apărării adresată martorului nu explică acest fapt, această neconcordanță gravă între cele declarate și situația de fapt, ultimul nu a putut explica, iarăși discrepanță care a fost lăsată fără atenție de către instanța de judecată;

- îndată după accident, primul apel efectuat, a fost în adresa serviciului 903, de pe nr. de telefon al martorului Gontea Nelea xxxxxx, la orele 21:48, 31.07.2017, iar între timp la orele 21.50, de pe numărul de telefon al martorului Botezatu Anatolie xxxxxx a fost telefonat serviciul 902, tot în acest sens, la întrebarea adresată martorului Budeci Serghei, cum explică faptul că la fața locului era și salvarea și poliția, devreme ce martorii au indicat că, a venit prima ambulanța și după poliția, ultimul nu a putut explica;

- consideră că prima instanță și-a motivat învinuirea pe probe nepertinente, neconcludente, neveridice și deseori nule, în acest sens declarațiile martorilor Bîtca Parascovia, Buțurcă Eugenia și Ustica Gheorghe, care s-au dovedit a fi inconsecvente, confuze și incoerente;

- în ceea ce privește calificarea acțiunilor inculpatului Gontea Oleg în temeiul prevederilor art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prima instanță, urma să constate că acuzarea a încălcat și aplicat eronat normele de drept material, având în vedere că lipsește componenta infracțiunii incriminate, mai mult nu există faptul infracțiunii, or Gontea Oleg nu poate fi subiect al infracțiunii imputate;

- temei real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, ceea ce lipsește în speța dată. La analiza sentinței apelate, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor din articolele 7, 8, 10, 61, 75 și 90 Cod penal, aceasta a considerat că scopul educativ și preventiv

al pedepsei aplicate în cauza penală dată în privința lui Gontea Oleg este rațional ca acesta să execute real pedeapsa închisorii, or, în privința lui Gontea Oleg nu pot fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal;

- nu s-a ținut cont de gravitatea și motivul infracțiunii săvârșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de scopul de a reeduca și corecta inculpatul, precum și cel de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni. Or, prima instanță a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va asigura prin aplicarea închisorii inculpatului ceea ce este contrar prevederilor enunțate supra;

- contra aserțiunilor reținute în sentința apelată la acest capitol, executarea pedepsei cu închisoare cauzează inculpatului suferințe fizice, ceea ce potrivit prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal, este inadmisibil. În asemenea situație, prima instanță nemotivat a stabilit categoria și măsura de pedeapsă și în așa mod, incorect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se va obține prin aplicarea pedepsei cu închisoarea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 20 octombrie 2020, a fost respins, ca nefondat apelul procurorului, a fost admis din alte motive apelul avocatului Chișca Maxim în numele inculpatului, casată parțial sentința în partea aplicării pedepsei și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează: Lui Gontea Oleg, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii, prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani în penitenciar de tip deschis. În conformitate cu art.90 alin.(1) Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani. În rest, au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței.

4.1 În partea descriptivă a deciziei, se constată că, instanța de apel audiind opiniile participanților la proces și cercetând suplimentar probele administrate de prima instanță și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, a conchis că, prima instanță a stabilit corect starea de fapt, acțiunile inculpatului Gontea Oleg, just încadrându-le în dispoziția de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, după indicii calificativi: „încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a provocat decesul unei persoane”.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului Gontea Oleg, or, aceasta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a

constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale. A considerat că afirmațiile inculpatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării or, prima instanță în sentința sa corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

În continuare, instanța de apel analizând declarațiile succesoriului părții vătămate, martorilor consideră că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată.

Instanța de apel a reținut că declarațiile inculpatului Gontea Oleg privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile succesoriului părții vătămate, martorilor nominalizați supra și probele scrise cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

A mai reținut instanța de apel că, în cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul Gontea Oleg și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, solicitând aplicarea unei pedepse non privative de libertate. Și că, în cauză au fost stabilite toate elementele componente ale infracțiunii imputate lui Gontea Oleg, inclusiv vinovăția acestuia, iar argumentele apelantului, precum că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii imputate, sunt neîntemeiate și contravin actelor cauzei, inclusiv declarațiilor succesoriului părții vătămate, ale martorilor și materialelor cauzei.

Instanța de apel a menționat că reieșind din gravitatea infracțiunii incriminate, gradul prejudiciabil al faptei săvârșite și persoana inculpatului Gontea Oleg, lipsa circumstanțelor agravante, prima instanță a aplicat o pedeapsă prea aspră față de inculpat, considerând neîntemeiat că în cazul de față este rațional ca inculpatul să execute real pedeapsa închisorii.

Ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de apel a ajuns la concluzia că, nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită cu închisoare real, și a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

În sensul expus, instanța de apel a menționat că, inculpatul a conștientizat urmările faptei sale, în cadrul ședinței în instanța de apel și-a recunoscut vina, și-a cerut scuze de la rudele celui decedat, achitat în deplin volum prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 63 400 lei, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului nr. 87234 din 13.10.2020 anexat la materialele cauzei (f.d. 103, vol. II), s-a căit sincer de cele comise, infracțiunea comisă face parte din categoria infracțiunilor grave, fiind comisă din imprudență iar succesorul victimei în cadrul ședinței în instanța de apel și-a exprimat că nu este împotriva ca inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă non-privativă de libertate.

Cu referire la prejudiciul moral încasat în beneficiul succesoriului părții vătămate, instanța de apel a reținut că legiuitorul a acordat prerogative instanței de judecată de a aprecia și determina cuantumul prejudiciului moral ce urmează a fi încasat. Astfel că, instanța a stabilit cu certitudine că succesorul părții vătămate Buțurcă Eugenia a avut de suportat prejudiciu de natură morală ori estimarea daunei morale suportate de către aceasta se probează prin faptul că victima accidentului rutier care a decedat este tatăl acesteia, care de fapt era unicul întreținător al familiei și al soției decedatului, care suferă de boli cronice mintale, cu supraveghere în permanență, urmare, instanța de apel a considerat că prima instanță just a concluzionat asupra necesității admiterii în parte a acțiunii civile înaintate de către succesorul legal al părții vătămate Buțurcă Eugenia, cuantumul despăgubirilor de ordin moral fiind evaluat în raport cu suferințele psihice suportate de ultima, suma de 500 000 lei fiind apreciată drept una proporțională stării stresante la care a fost supusă și suferințelor psihice suportate ca urmare a pierderii tatălui, precum și încasarea sumei de 63 586 lei, 15 bani cu titlu de prejudiciu material, care constă din costul biletului de avion, actul de înmormântare eliberat de către Primăria s. Codreanca r-nul Strășeni și Adeverința cheltuielilor de înmormântare suportate de către succesorul părții vătămate, certificatul privind costul moto-blocului de model „Zubr JRQ 77”, bonul de plată a cheltuielilor suportate pentru acordarea asistenței juridice, extrasele medicale (f.d. 207-205).

Cu referire la apelul declarat de către procuror, referitor încasarea din contul inculpatului Gontea Oleg a cheltuielilor de judecată în bugetul de stat și anume suma de 3 668 lei, instanța de apel a reținut că apelul în cauză este unul nefondat și urmează a fi respins, neintervenind în sensul casării

parțiale a hotărârii adoptate de către prima instanță. Astfel, că prima instanță judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia menținerii sentinței în partea prin care prima instanță a dispus respingerea ca neîntemeiată a solicitării procurorului privind încasarea în beneficiul statului din contul inculpatului a sumei de 3 668 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Instanța de apel a conchis că cheltuielile invocate în speță sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecarea cauzei. Nu a reținut argumentul apelantului precum că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40-108 din 09 februarie 2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, or, infracțiunile imputate inculpatului au fost săvârșite și expertizele au fost înfăptuite până la introducerea acestor modificări.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către:

- Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care invocând incidența pct. **6) și 10)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței Judecătoria Strășeni, sediul central din 03 iulie 2020, deoarece apelul a fost greșit admis.

- Avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesului părții vătămate – Buțurcă Eugenia prin care invocând incidența pct. **6) și 10)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței.

- Avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg prin care invocând incidența pct. **6)** a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea capătului prin care s-a menținut fără schimbări celelalte dispoziții ale sentinței apelate, și anume în partea admiterii integrale a acțiunii civile a succesului părții vătămate Buțurcă Eugenia privind încasarea prejudiciului moral de la Gontea Oleg în mărime de 500 000 (cinci sute mii) lei, cu pronunțarea unei noi decizii în această parte de micșorare a prejudiciului moral, corespunzător criteriului echității și circumstanțelor în care a fost cauzat prejudiciul.

5.1 În susținerea recursului procurorul a invocat că:

- pronunțând o decizie de condamnare la pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pentru comiterea unei infracțiuni cu

un grad prejudiciabil sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal și anume prevenirea de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane, restabilirea echității sociale,

- instanța de apel nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea lui, pronunțând o hotărâre neîntemeiată;

- consideră concluziile instanței de apel, la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale;

- instanța de apel motivat a respins solicitările privind dispunerea încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat, dat fiind că nu poate fi reținut argumentul apelantului precum că prin Legea nr. 316 din 22 decembrie 2017 (publicată în Monitorul Oficial nr. 40- 108 din 09 februarie 2018), alin. (2) art. 143 Cod de procedură penală a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legiuitorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, or, infracțiunile imputate inculpatului au fost săvârșite și expertizele au fost înfăptuite până la introducerea acestor modificări, în această parte decizia nu se contestă.

5.2 În susținerea recursului avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesului părții vătămate – Buțurcă Eugenia a invocat că:

- ținând cont de circumstanțele cauzei, comportamentul inculpatului Gontea pînă la comiterea faptei, pe parcursul urmăririi penale, pe parcursul judecării cauzei, consideră întemeiat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită și a suspendat executarea acesteia conform art.90 Cod Penal;

- comportamentul inculpatului înainte și după comiterea faptei denotă faptul, că acesta nu a conștientizat nici decât infracțiunea comisă de el, aspectul ei negativ, nu are remușcări de conștiință sincere și nici nu a avut, nu a manifestat bunăvoință în raport cu nenorocirea ce a comis-o, ba dimpotrivă a urmat doar scopul de a evita pedeapsa încercând să convingă instanța că a fost prea noaptea și nu a văzut unitatea de transport condusă de victimă sau că el a văzut obstacolul prea aproape și nu a izbutit să frâneze, atunci când el era obligat să acomodeze viteza în așa mod ca să evite orice accident în orice timp a zilei, doar motoculorul nu are viteză sporită și este total imposibil ca acesta să apară de undeva brusc, că viteza de deplasare este foarte mică;

- până în prezent inculpatul Gontea Oleg nu a achitat nici un bănuț din paguba morală stabilită de prima instanță și lăsată fără modificări de instanța de apel.

5.3 În susținerea recursului avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg a invocat că:

- despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare;

- instanțele ierarhic inferioare nu au respectat prescripțiile de drept, nu au acordat deplină eficiență prevederilor art.2037 din Codul civil, or, prejudiciul moral încasat în mărime de 500.000 lei nu este adecvat fiind unul disproporționat caracterului și gravității suferințelor psihice cauzate succesorului persoanei vătămate, legate de decesul tatălui acesteia, gradului de vinovăție al inculpatului, concursul decedatului la comiterea accidentului rutier, împrejurărilor în care a fost săvârșită fapta infracțională, cât și gravitatea consecințelor survenite;

- Gontea Oleg conform procesului verbal de examinare a probelor alcoolice nu a fost în stare de ebrietate și accidentul a fost săvârșit din imprudență;

- instanțele de judecată nu au luat în considerație că mijloacele de transport se deplasau pe traseu M-14, pe timp de noapte, iar motocultorul se deplasa cu încălcarea Regulamentului Circulației Rutiere, în lipsa semnelor de iluminare, iar încărcătură remorcii (pilonii) depășeau cu mult mărimea remorcii;

- în sentință nu este motivat cuantumul calculării sumei prejudiciului moral dat încasării;

- Gontea Oleg a recunoscut vina și a achitat prejudiciul material în sumă de 63586,15 lei și polița de asigurare medicală a decedatului Ustica Dumitru, în suma de 2000 lei, la locul de trai se caracterizează pozitiv, duce un mod de viață sănătos, fiind în lipsa antecedentelor penale, mai mult ca atât neavând nici o încălcare a Regulamentului circulației rutiere, fapt confirmat prin Cazierul contravențional, este veteran și fost participant al luptelor p-u integritatea R.M. nr. legitimației C 03243, nu este angajat în câmpul muncii nu are surse de venit, nu dispune de imobile, duce un mod de viață modest;

- suma calculului pentru prejudiciul moral în mările de 500 000lei o consideră exagerată.

6. Judecând recursurile ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală,

hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art.414 alin. (1 și 5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

După cum rezultă din materialele cauzei, cerere de apel asupra sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 03 iulie 2020, au declarat procurorul în Procuratura de raionului Strășeni, Camerzan Eduard(f.d.81-82,vol II), avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg(f.d.83-91, vol. II) și avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate – Buțurcă Eugenia(f.d.147, vol. II).

Totodată, din conținutul deciziei contestate atât partea descriptivă cât și cea dispozitivă (f.d.115-142, vol. II), rezultă că instanța de apel a judecat cererile de apel declarate de către procurorul în Procuratura de raionului Strășeni, Camerzan Eduard și avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, lăsând fără examinare cererea de apel declarată de către avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate – Buțurcă Eugenia la data de 16 iulie 2020 și înregistrată la data de 09.10.2020(f.d.147, vol. II).

Colegiul Penal lărgit menționează că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost pronunțată la 20 octombrie 2020.

În asemenea circumstanțe, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel la judecarea respectivei cauze penale, a omis să examineze cererea de apel declarată de către avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate – Buțurcă Eugenia la data de 16 iulie 2020 (f.d.147, vol. II), astfel, stabilindu-se temeiul de casare a deciziei instanței de apel prevăzut la art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor cererilor de apel, argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu

prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, de către avocatul Cobzac Gheorghe în numele succesorului părții vătămate – Buțurcă Eugenia și de către avocatul Chișca Maxim în numele inculpatului Gontea Oleg, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2020, în cauza penală în privința lui *Gontea Oleg xxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată este pronunțată la **20 octombrie 2021.**

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Bejenaru Iurie

Craiu Nicolae